

31985L0203

L 87/1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1985 3 27

TARYBOS DIREKTYVA
1985 m. kovo 7 d.
dėl azoto dioksidui nustatytų oro kokybės normų

(85/203/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 ir 235 straipsnius,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi 1973 m. ⁽⁴⁾, 1977 m. ⁽⁵⁾ ir 1982 m. ⁽⁶⁾ Europos Bendrijų aplinkosaugos veiklos programose numatoma, kad prioritetas turi būti teikiamas priemonėms, nukreiptoms prieš azoto dioksidą dėl jo toksiškumo ir atsižvelgiant į dabartinį žinių apie jo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai lygį;

kadangi prieinama techninė ir mokslinė informacija, kuri leistų Tarybai apskritai nustatyti konkrečias normas aplinkai, yra nepakankama ir kadangi, nustačius ribines vertes, reikalingas žmonių sveikatai apsaugoti, bus taip pat apsaugoma ir aplinka;

kadangi bet koks neatitikimas tarp jau taikomų arba dar rengiamų nuostatų dėl azoto dioksido kiekio ore įvairiose valstybėse narėse gali sudaryti nevienodas konkurencijos sąlygas, ir tai gali turėti tiesioginės įtakos bendros rinkos funkcionavimui; kadangi todėl turėtų būti suderinti šioje srityje teisės aktai, kaip nurodyta Sutarties 100 straipsnyje;

kadangi viena pagrindinių Europos bendrijos užduočių yra plėtoti visoje Bendrijoje suderintą ekonominę veiklą bei rūpintis nepertraukiama tolygia plėtra, kuri neįsivaizduojama be kovos prieš taršą ir užterštumą bei gyvenimo kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos; kadangi Sutartyje nebuvo numatytos būtinos galios šioje srityje, privaloma remtis Sutarties 235 straipsniu;

kadangi, ypač norint apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, būtina nustatyti azoto dioksido ribinę vertę, kuri negali būti viršyta valstybių narių teritorijose tiksliai apibrėžtą laiko tarpą, ir kadangi ši vertė turėtų būti pagrįsta darbų, atliktų Pasaulinei sveikatos apsaugos organizacijai, metu gautais rezultatais, ypač atsižvelgiant į šiam teršalui nustatytą dozės/poveikio santykį;

kadangi, nepaisant priemonių, kurių buvo imtasi, gali būti neįmanoma laikytis šios ribinės vertės tam tikrose zonose; kadangi valstybėms narėms dėl to gali būti laikinai leidžiama jos nesilaikyti su sąlyga, kad jos pateiks Komisijai laipsniško oro kokybės gerinimo tose zonose planus;

kadangi tikimasi, kad Taryba netrukus išleis dar vieną teisės aktą, leidžiantį valstybėms narėms įvesti žymiai mažesnes ribines vertes motorinių transporto priemonių išmetamosioms dujoms;

⁽¹⁾ OL C 258, 1983 9 27, p. 3.

⁽²⁾ OL C 337, 1984 12 17, p. 434.

⁽³⁾ OL C 206, 1984 8 6, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 112, 1973 12 20, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 139, 1977 6 13, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 46, 1983 2 17, p. 1.

kadangi priemonės, kurių imamasi pagal šią direktyvą, turi būti ekonomiškai pagrįstos ir suderintos su tolygia plėtra;

kadangi azoto dioksidas taip pat yra fotocheminių oksidatorių, kurie gali būti pavojingi žmonėms ir aplinkai, formavimosi pirm-takas, ir kadangi prevencinės priemonės gali padėti sumažinti jų susidarymą;

kadangi būtina įkurti matavimo stotis ir kontroliuoti atitiktį ribinėms azoto dioksido vertėms ir kadangi pageidautina, kad šios stotys taip pat matuotų azoto oksidą, kuris yra tarpinis žingsnis susidarant azoto dioksidui;

kadangi, atsižvelgiant į tai, kad valstybėse narėse yra naudojami skirtingi analizės metodai, būtina leisti, esant tam tikroms sąlygoms, taikyti kitokius analizės metodus nei direktyvoje nustatytas pamatinis metodas;

kadangi prie ribinės vertės reikia numatyti orientacines vertes, kad būtų pagerinta žmonių sveikatos apsauga ir prisidedama prie ilgalaikės aplinkos apsaugos;

kadangi vėlesni šioje direktyvoje nurodyto pamatinio metodo pakeitimai gali būti pageidautini atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą šioje srityje; kadangi, norint palengvinti šios būtiną užduoties įvykdymą, turėtų būti nustatyta tvarka, pagal kurią sukuriamas glaudus bendradarbiavimas tarp valstybių narių ir Komisijos Mokslo ir technikos pažangos derinimo komitete,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Šios direktyvos tikslas:

- nustatyti azoto dioksido ribinę vertę ore (I priedas), ypač siekiant apsaugoti žmones nuo azoto dioksido poveikio aplinkoje,
- nustatyti orientacines azoto dioksido vertes (II priedas) ore, siekiant pagerinti apsaugoti žmonių sveikatos apsaugą ir prisidėti prie ilgalaikės aplinkos apsaugos.

2. Ši direktyva netaikoma tais atvejais, kai poveikis būna darbo vietoje arba pastatų vidujes

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- „ribinė vertė“ – tai azoto dioksido koncentracija, kaip apibrėžta I priedo lentelėje, kuri negali būti viršyta visoje valstybių narių teritorijoje tiksliai apibrėžtą laikotarpį ir tolesniuose straipsniuose nurodytomis sąlygomis,
- „orientacinės vertės“ – tai II priede nurodytos azoto dioksido koncentracijos, nagrinėjamos visą apibrėžtą laikotarpį ir kurios ypač turi tarnauti kaip pamatiniai taškai sudarant konkrečias schemas valstybių narių nustatytose zonose.

3 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrindamos, kad nuo 1987 m. liepos 1 d. azoto dioksido koncentracija ore, matuojama kaip nurodyta III priede, neviršytų I priede nurodytų ribinių verčių.

2. Tačiau jei tam tikromis aplinkybėmis, nepaisant taikytų priemonių, azoto dioksido koncentracijos ore tam tikrose zonose po 1987 m. liepos 1 d. tikriausiai viršys I priedo ribines vertes, konkrečios valstybės narės apie tai praneša Komisijai iki 1987 m. liepos 1 d.

Jos nedelsdamos Komisijai nusiunčia oro kokybės laipsniško gerinimo šiose srityse planus. Šiuose planuose, parengtuose remiantis svarbia informacija apie šios taršos pobūdį, kilmę ir pokyčius, pirmiausia apibūdinamos priemonės, kurių buvo ar bus imtasi, bei tvarka, kurią įgyvendino konkreiti valstybė narė arba kuri turi būti įgyvendinta. Šių priemonių ir įgyvendinimo tvarkos tikslas – kaip galima greičiau ir ne vėliau kaip iki 1994 m. sausio 1 d. tose zonose sumažinti azoto dioksido koncentraciją ore iki verčių, kurios neviršija I priede pateiktų ribinių verčių.

4 straipsnis

1. Zonose, kuriose konkreiti valstybė narė laiko reikalinga apriboti numatomą taršos azoto dioksidu didėjimą ar užkirsti jam kelią, ypač dėl urbanistinės ar pramoninės plėtros, ji gali nustatyti vertes, žemesnes nei I priede nurodytos ribinės vertės.

2. Zonose, kurioms konkrečios valstybės narės manymu turėtų būti skiriama speciali aplinkos apsauga, ji gali nustatyti vertes, kurios paprastai yra žemesnės nei II priede nurodytos orientacinės vertės.

5 straipsnis

Valstybės narės gali bet kuriuo metu nustatyti griežtesnes vertes nei nustatytos šioje direktyvoje.

6 straipsnis

Valstybės narės įsteigia matavimo stotis, skirtas teikti duomenis, reikalingus šios direktyvos taikymui pagal III priedo technines charakteristikas, ypač tose srityse, kur ribinės vertės yra viršijamos arba gali būti viršytos, bei 4 straipsnyje nurodytose zonose.

Tokios stotys taip pat gali matuoti azoto oksido koncentracijas.

7 straipsnis

1. Nuo 1987 m. liepos 1 d. valstybės narės ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo metinio ataskaitos laikotarpio pabaigos (gruodžio 31 d.) praneša Komisijai apie tuos atvejus, kai I priede nurodytos ribinės vertės buvo viršytos, bei apie užregistruotas koncentracijas.

2. Valstybės narės ne vėliau kaip per vienerius metus nuo atskaitos laikotarpio pabaigos taip pat praneša Komisijai apie tokių įvykių priežastis bei nurodo priemones, kurių buvo imtasi joms išspręsti.

3. Be to, valstybės narės praneša Komisijai, jai pareikalavus, apie:

— išmatuotas koncentracijas,

— nustatytas ribines vertes, terminus ir grafikus,

— visas atitinkamas priemones, kurių jos ėmėsi,

tose zonose, kurios nurodytos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

Ši informacija taip pat turi būti prieinama visuomenei.

8 straipsnis

Komisija periodiškai skelbia trumpą ataskaitą apie šios direktyvos taikymą.

9 straipsnis

Priemonės, kurios taikomos pagal šią direktyvą, neturi sukelti žymaus oro kokybės pablogėjimo už miesto ribų esančiose zonose, kur taršos azoto dioksidu lygis direktyvos įgyvendinimo metu yra žemas, palyginti su I priede nustatyta ribine verte.

10 straipsnis

Taikydamos šią direktyvą valstybės narės naudoja:

— arba pamatinį analizės metodą, nurodytą IV priede,

— arba bet kurią kitą analizės metodą, kuris Komisijos nurodytas lygiaverčiu pamatiniam metodui.

11 straipsnis

1. Jeigu valstybė narė pasienyje su viena ar daugiau valstybių narių rengiasi nustatyti azoto dioksido koncentracijos vertes ore pagal 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, prieš tai ji konsultuojasi su šiomis valstybėmis narėmis. Apie tai pranešama Komisijai ir ji gali dalyvauti tokiose konsultacijose.

2. Jeigu I priede nurodytos ribinės vertės arba vertės, nurodytos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, – su sąlyga, kad dėl pastarųjų verčių buvo konsultuotasi pagal šio straipsnio 1 dalį, – yra arba gali būti viršijamos dėl didelės taršos, atsiradusios arba galėjusios atsirasti kitoje valstybėje narėje, konkrečios valstybės narės konsultuojasi dėl priemonių padėčiai ištaisyti. Apie tai pranešama Komisijai ir ji gali dalyvauti tokiose konsultacijose.

12 straipsnis

Pakeitimai, reikalingi IV priedo technines charakteristikas pritaikyti technikos pažangai priimami 14 straipsnyje numatyta tvarka. Šie pakeitimai jokiū būdu neturi keisti, tiesiogiai ar netiesiogiai, I priede nustatytų ribinių verčių.

13 straipsnis

1. 12 straipsniui vykdyti įsteigiamas šios direktyvos derinimo su mokslo ir technikos pažanga komitetas (toliau – komitetas); jį

sudaro valstybių narių atstovai, pirmininkauja Komisijos atstovas.

2. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

14 straipsnis

1. Jeigu reikia laikytis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, klausimą komitetui svarstyti perduoda jo pirmininkas savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu.

2. Komisijos atstovas pateikia komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per laiką, kurį nustato pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Sprendimai priimami 45 balsų dauguma, valstybių narių balsai paskirstomi taip, kaip nustatyta Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje. Pirmininkas nebalsuoja.

3. Komisija priima siūlomas priemones, jeigu jos atitinka komiteto nuomonę.

Kai numatytos priemonės neatitinka komiteto nuomonės arba nuomonė nepareiškama, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

Jeigu Taryba per tris mėnesius nuo tos dienos, kai klausimas buvo jai perduotas, nepriima jokie sprendimo, pasiūlytas priemones patvirtina Komisija.

15 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 1987 m. sausio 1 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinių įstatymų nuostatų tekstus.

16 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1985 m. kovo 7 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. BIONDI

I PRIEDAS

AZOTO DIOKSIDO RIBINĖ VERTĖ

(Ribinė vertė išreiškiama $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tūris turi būti standartizuojamas esant šioms temperatūros ir slėgio sąlygoms: 293° K ir 101,3 kPa).

Atskaitos periodas (1)	Azoto dioksido ribinė vertė
Metai	200
	98-asis procentilis apskaičiuotas iš valandos ar trumpesnio nei valandos periodo vidutinių verčių, užregistruotų per metus (2)

(1) Metinis atskaitos laikotarpis prasideda sausio 1 d. bet kuriais kalendoriniais metais ir baigiasi gruodžio 31 d.

(2) Siekiant užtikrinti, kad būtų pripažįstamas 98-ojo procentilio apskaičiavimo pagrįstumas, reikia turėti 75 % galimų verčių ir kiek įmanoma paskirstytų tolygiai per nagrinėjamus metus konkrečiai matavimų vietai.

Tais atvejais, kai tam tikroje vietoje negalima išmatuoti verčių per ilgesnį nei 10 dienų laikotarpį, apskaičiuotame procentilyje turi būti paminėtas šis faktas.

98-asis procentilis, remiantis per metus užregistruotomis vertėmis, turi būti apskaičiuojamas taip: 98-asis procentilis turi būti apskaičiuojamas iš faktiškai matuotų verčių. Matuotosios vertės turėtų būti suapvalinamos iki artimiausio $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Visos šios vertės turi būti surašomos didėjančia tvarka kiekvienai vietai:

$$X_1 \leq X_2 \leq X_3 \leq \dots \leq X_k \leq \dots \leq X_{N-1} \leq X_N$$

98-asis procentilis yra k eilės komponentės vertė, kur k apskaičiuojama pagal tokią formulę:

$$k = (q \times N),$$

čia q 98-ajam procentiliui yra lygus 0,98 ir 0,50–50-ajam procentiliui, N – faktiškai matuotų verčių skaičius. (q × N) vertė turi būti suapvalinama iki artimiausio sveikojo skaičiaus.

Kai matavimo įranga neleidžia gauti atskirų verčių, bet gaunamos tik verčių klasės, aukštesnės nei 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, konkreti valstybė narė procentiliui apskaičiuoti gali naudoti interpoliaciją, išskyrus tuos atvejus, kai interpoliacijos formulė yra Komisijos priimta ir kai verčių klasės nėra aukštesnės už 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Šis laikinas atsisakymas galioja tik įrangai, dabar instaliuotai laikotarpiui, ne ilgesniam kaip įrangos galiojimo laikas, ir bet kuriuo atveju ne ilgesniam kaip 10 metų nuo šios direktyvos taikymo pradžios.

II PRIEDAS

AZOTO DIOKSIDO ORIENTACINĖS VERTĖS

(Ribinė vertė išreiškiama $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tūris turi būti standartizuojamas esant šioms temperatūros ir slėgio sąlygoms: 293° K ir 101,3 kPa).

Apskaitos periodas	Azoto dioksido orientacinės vertės
Metai	50
	50-asis procentilis apskaičiuotas iš vidutinės vertės per valandą arba periodą, trumpesnį nei valanda, užregistruotą per metus
	135
	98-asis procentilis apskaičiuotas iš vidutinės vertės per valandą arba periodą, trumpesnį nei valanda, užregistruotą per metus

Formulė, pateikta I priedo 2 išnašoje, turi būti naudojama apskaičiuojant šiuos procentilius, kai q vertė lygi 0,50–50-ajam procentiliui ir 0,98–98-ajam procentiliui.

III PRIEDAS

AZOTO DIOKSIDO KONCENTRACIJOS KONTROLIAVIMAS

1. NO₂ koncentracijos aplinkoje matavimo tikslas – kuo tiksliau nustatyti individualų pavojų, kai paveikiama ribinės vertės viršijančiomis koncentracijomis; valstybės narės turėtų tinkamai parinkti matavimo vietas, kur įmanoma, iš tų vietovių, kur tas pavojus galėtų būti didžiausias.

Reikia išnagrinėti du atskirus atvejus:

- 1.1. zonos, kuriose vyrauja tarša iš motorinių transporto priemonių ir todėl yra arti kelių, kuriais vyksta intensyvus eismas;
 - 1.2. platesnės zonos, kuriose išmetami teršalai iš nuolatinių šaltinių taip pat smarkiai didina užterštumą.
2. 1.1 punkte nurodytu atveju matavimo vietos turėtų būti parenkamos taip, kad:
 - būtų paimami tos zonos pagrindiniai šaltinių tipai, kurie labiausiai paveikti teršalų iš motorinių transporto priemonių, ypač „kanjono“ tipo gatvėse, kuriomis vyksta intensyvus eismas, ir pagrindinėse sankryžose,
 - jose būtų kiek įmanoma didesnė NO₂ koncentracija, kaip nurodyta 1 dalyje.

3. Stočių, kurios turi būti įrengtos zonose, apibūdintose 1.2 punkte, skaičius turėtų atspindėti:

- užterštų zonų dydį,
- netolygų taršos pasiskirstymą erdvėje.

Parenkant vietas negalima neįtraukti „kanjono“ tipo gatvių ir pagrindinių sankryžų, kaip apibūdinta 2 dalyje, jeigu kyla pavojus, kad ribinės vertės gali būti viršijamos dėl stiprios taršos iš nuolatinių degimo šaltinių.

4. Galutiniai prietaisų rodmenys turėtų būti apdorojami tokiu būdu, kad valandos vidurkis arba ne visos valandos vidurkis galėtų būti apskaičiuojamas pagal I priedo nuostatas. Kad būtų galima atlikti tikrinimus, duomenys turėtų būti saugomi ten, kur:
 - ribinė vertė nebuvo viršyta, kol neparengta kita Komisijos periodinė ataskaita, kaip numatyta 8 straipsnyje,
 - ribinė vertė buvo viršyta, kol nebuvo imtasi 3 straipsnyje nurodytų reikalaujamų priemonių.

—

IV PRIEDAS

PAMATINIS ANALIZĖS METODAS, NAUDOTINAS ŠIOJE DIREKTYVOJE

Pamatinis analizės metodas, naudotas azoto dioksidui nustatyti, – tai chemoluminescencinis metodas, apibūdintas ISO standarte DIS 7996.

Šių metodų variantai įvairiomis kalbomis, paskelbti ISO, bei visi kiti variantai, kuriuos patvirtino Komisija kaip juos atitinkančius, laikomi autentiškais.

Naudojant matavimų metodus, turėtų būti atsižvelgta į šiuos reikalavimus:

1. Ėminių ėmiklio galvutė turėtų būti ne mažiau kaip 0,5 m nuo pastato, kad būtų išvengta ekranavimo efekto.
 2. Ėminių ėmimo vamzdynas (vamzdžiai ir jungtys) turėtų būti pagamintas iš inertinių medžiagų (pvz., stiklo, PTFE, nerūdijančio plieno), kad jos nepakeistų NO₂ koncentracijos.
 3. Ėminių ėmimo vamzdynas, esantis tarp ėminių ėmiklio galvutės ir prietaiso, turėtų būti kuo trumpesnis. Laikas, reikalingas dujų ėminiui pratekėti per ėminių ėmiklio vamzdyną, neturėtų viršyti 10 sekundžių.
 4. Ėminių ėmiklio galvutės įeinamoji anga turi būti apsaugota nuo lietaus ir vabzdžių. Jei naudojamas parengtinis filtras, jis turėtų būti parenkamas ir prižiūrimas (reguliarus valymas) taip, kad jo įtaka NO₂ koncentracijai būtų kuo mažesnė.
 5. Būtina vengti kondensacijos ėminių ėmiklio vamzdyne.
 6. Ėminių ėmiklio vamzdynas turėtų būti reguliariai valomas atsižvelgiant į vietos sąlygas.
 7. Dujos išeinančios iš prietaiso ar iš kalibravimo sistemos neturėtų turėti įtakos ėminių ėmimui.
 8. Šalia esantys įrenginiai (oro kondicionierius ar duomenų perdavimo įranga) neturėtų turėti įtakos ėminių ėmimui prie ėminių ėmiklio galvutės.
 9. Turi būti imamasi visų būtinų saugos priemonių, kad būtų išvengta temperatūros pokyčių, kurie sukelia per didelį matavimo paklaidų procentą.
 10. Prietaisai turėtų būti reguliariai kalibruojami.
 11. Ėminių ėmiklio vamzdynas turi būti sandarus, o jo nuotėkio rodiklis turi būti reguliariai tikrinamas.
-